

FORMEU UN EQUIP!

- El teu fill/a: posa la curiositat, dinamisme, ganes d'aprendre coses pròpies de la seva edat i potser més coneixements tècnics de l'ordinador que tu.
- Tu: poses el sentit comú, l'instint que dona l'experiència viscuda en el món real, la teva tasca educativa, els bons hàbits i la importància del treball diari per aconseguir-ho.

OBJECTIU FINAL

Que el teu fill/a aprengui a utilitzar Internet de forma correcta (sense riscos) i autocontrolada (control sobre el seu temps, continguts i actituds en l'ús) i assumir gradualment i progressivament la seva responsabilitat i percebre's a si mateix/a com un usuari/a més segur/a davant l'ordinador.

Si desitges saber una miqueta més sobre navegació segura i/o que el teu centre educatiu rebí formació sobre noves tecnologies, posa't en contacte amb la FaPaC o ACIM – ECPAT Espanya, preguntant sobre el programa Make-it-Safe.

Make-it-safe (www.make-it-safe.net) és una campanya mundial l'objectiu de la qual és aconseguir que la tecnologia informàtica (IT) sigui segura per als nens i joves de tot el món. La campanya Make-it-safe uneix a grups de 76 països que defensen els drets dels nens; aquests grups estan liderats per ECPAT Internacional (www.ecpat.net).

A Espanya la representació oficial de la xarxa és exercida per l'Associació Catalana per a la Infància Maltractada ACIM (www.acim.es) a través del seu programa ECPAT Espanya (www.ecpat-esp.org).

Per una navegació segura és clau conèixer pàgines segures, saber què es fa i per què i no abusar del temps connectats.

AUTORA DEL TEXT:

Maria L. Torrecassana. Tècnica del programa "Make-it-safe Noves Tecnologies Segures" ACIM (Associació Catalana per a la Infància Maltractada).

EMPRESA IMPRESSORA:

Trama Tècnic

AMB EL SUPORT DE:

Diputació Barcelona
xarxa de municipis
Àrea d'Educació

Nota: l'autora ha utilitzat part de l'article "Posa la teva mirada d'Internet, utilitza aquesta eina a l'aula" escrit per ella mateixa per a Guix núm. 346-347 pàg. 77-81 Juliol – Agost 2008. N'agraïm la cessió a Edicions Graó.

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE MARES I PARES D'ALUMNES DE CATALUNYA

Cartagena, 245, àtic
Tel. 93 435 81 98
Fax 93 433 03 61
08025 Barcelona

c/ de la Rutlla, 20-22
Tel. 972 21 92 12
Fax 972 22 25 60
17002 Girona

Passatge Pompeu 4, 6a planta
Tel 973 23 23 59
Fax 973 23 23 59
25002 Lleida

Fortuny, 23
Tel. 977 23 45 49
Tel. 977 21 76 08
43001 Tarragona

www.fapac.net

PROHIBIDA LA REPRODUCCIÓ AMB FINALITAT COMERCIAL/D.L.: B-3440/97

[67]

març - abril 2009

full d'assessorament de l'escola de pares de la FaPaC

COORDINADOR DEL SERVEI: VLADIMIR REINHARDT

NAVEGACIÓ SEGURA A INTERNET

HOLA ESTIMADA MARE I ESTIMAT PARE, SÓC INTERNET

Em dirigeixo a tu com a protagonista fonamental de l'educació del teu fill/a.

Per mostrar com navegar de forma segura i responsable als menors i potenciar el seu aprenentatge necessito la teva ajuda, i per això tinc un missatge per a tu.

Potencio sense límits la comunicació i la informació de l'ésser humà, però a canvi exigeixo que l'usuari sàpiga QUÈ fa i PER QUÈ ho fa. Sóc una eina molt potent. Ben utilitzada suposo un gran benefici. Mal utilitzada puc suposar un gran risc per a nens i adolescents.

HI HA DUES RAONS FONAMENTALS PER LES QUALS M'HAS DE CONÈIXER

- Conèixer els meus avantatges i recursos disponibles per aprendre i gaudir és entendre que sóc una finestra oberta al coneixement i essencial en el món actual i futur.
- Conèixer els meus riscos i saber com actuar és la millor manera de gaudir de mi de forma saludable.

En els mitjans de comunicació apareixen notícies sobre els meus beneficis i els meus riscos. L'important és el criteri i decisió que prenguis com a pare o mare per poder actuar en conseqüència en l'àmbit familiar.

Aquest full exposa de forma clara: què sóc, quines habilitats i bones pràctiques requereixo i quines actituds són les més saludables per utilitzar-me.

Per crear un entorn de bones pràctiques a la teva llar, no cal que tinguis molts coneixements tècnics d'Internet, simplement que tinguis present alguns missatges senzills. A continuació et convido que reflexionem conjuntament.

QUÈ ÉS INTERNET

Internet és un conjunt d'ordinadors connectats entre ells que permet intercanviar informació i/o comunicar-nos amb qualsevol persona. Per tant, és molt important que qualsevol usuari (especialment els menors) tingui en compte les premisses següents:

1. **El món virtual és igual al món real.** El ciberespai no és un espai buit sinó un escenari on els usuaris actuen, on:

a. Poden repetir-se els mateixos factors de risc del món real (utilització de dades i imatges, contacte amb desconeguts, continguts inadequats, etc.).

Exemple: una pàgina web que inclogui continguts i enllaços inadequats per a un menor seria com si en el món real trobéssim en un mateix entorn una llar d'infants, un local de venda de drogues, un local de prostitució, una fruiteria, etc. i on els nens i les nenes poguessin entrar lliurement en cada un d'ells.

b. Les interaccions inadequades poden i tenen conseqüències en el món real.

Exemple: tenir un virus a l'ordinador que permeti que un estrany entri en el compte de correu del nen o la nena fent-se passar per ell, enviar missatges insultants als contactes de correu (amics de classe del nen/a).

2. **Darrere de la pantalla sempre hi ha algú** (persona o entitat coneguda o bé desconeguda).

3. **Qualsevol persona pot fer una pàgina web** (la informació no sempre és fiable. No sempre sabem a qui donem la informació, si és veraç la que rebem, per a què utilitzaran les nostres dades, etc.).

Internet no té fronteres, ni lleis úniques. Per tant, podem trobar de tot (veritats, mentides, coses bones, coses dolentes, coses correctes, coses incorrectes, coses "guais", coses "xungues"...)

NO SABER COM FUNCIONA INTERNET TINDRÀ LES SEGÜENTS CONSEQÜÈNCIES

1. **Donar per certa la informació que es visualitza**, que pot ser incerta, inadequada (continguts nocius), o bé **ignorar la informació adequada.**

Exemple: dispersió quan es cerca informació, seleccionar informació incorrecta per a fer deures.

2. **Aportar dades (de navegació, personals, imatges) que puguin suposar que les i els menors no estiguin protegits respecte a:**

a. Agressions a l'ordinador: virus, correu brossa, publicitat enganyosa, estafes, missatges escombraria o ofensius.

b. Pèrdua de control i utilització de la seva intimitat i privadesa: dades personals i relació virtual que permeten localitzar-lo i entrar en contacte amb ell en el món real.

Exemples: navegar per pàgines i aportar dades i correu sense qüestionar-se a qui i perquè els proporciona, amics virtuals en entorns de comunicació (xats, comunitats virtuals, xarxes socials) sense poder controlar qui són realment i quina utilització fan de les nostres dades.

3. **No respectar els altres usuaris.** Abús i addicció a Internet.

7 de cada 10 menors naveguen habitualment per Internet, la majoria sense control i sense ningú que els ensenyi a utilitzar l'eina.

LA REALITAT ACTUAL D'INTERNET

• 4 de cada 10 llars tenen connexió a Internet. 7 de cada 10 menors naveguen habitualment.

• Internet no té fronteres, ni lleis fàcils de regular. Tot està a Internet (bo, dolent, apte i nociu).

• Potència sense límits la comunicació i la informació, però a canvi exigeix que l'usuari sàpiga què fa i per què ho fa.

• Paradoxalment les estadístiques diuen que els i les menors naveguen sense control dels pares, ningú els ensenya a utilitzar l'eina i no tenen un referent clar per acudir quan tenen un problema (contrasenyes, virus, etc.).

• Hi ha un sentiment generalitzat entre els i les menors que consideren que Internet és un mitjà de comunicació actiu i tenen un cert sentiment de propietat sobre l'ordinador.

• Els adults no solen conèixer bé l'eina. Per tant, no s'asseuen amb els i les menors a compartir aquest espai, ni poden generar hàbits d'ús adequat.

• La majoria dels i les menors realitza una navegació de risc, ells i elles només en pateixen les conseqüències, i no poden gaudir realment dels avantatges de la navegació segura.

UN/A NEN/A QUE PRACTICA LA NAVEGACIÓ IDEAL

Conèix pàgines segures. Ha après què és la navegació segura. Exemple: <http://chaval.red.es/>. Obre només els continguts aptes en els llocs en què navega (www.minijuegos.com) i no cerca continguts nocius (violència, sexe i/o tracte discriminatori) i si els troba accidentalment no els obre.

Al navegar sempre té clar que:

• Si navega per pàgines conegudes o es comunica amb persones conegudes, pot donar les seves dades personals, fotos, etc. amb la mateixa confiança que ho faria en la vida real.

• Si navega per pàgines desconegudes o es comunica amb persones desconegudes, ha de tenir la mateixa cautela que té en la vida real (té privadesa només amb les persones que mereixen la seva confiança).

Sap bé on va (coneix bé com utilitzar els cercadors i no perd el temps a Internet), **s'interessa per conèixer les eines** (a l'ajuda) **i les utilitza per aconseguir allò que guarda relació amb si mateix** (aprenentatge, cultura i oci).

És conscient d'usar Internet, no d'abusar-ne. Sap que si controla (la quantitat de temps que navega, el tipus de continguts i formes de comunicació al navegar) li servirà per tenir control també en el món real.

UN/A NEN/A QUE PRACTICA LA NAVEGACIÓ DE RISC

No sap a on va, només vol jugar. Posa aquesta paraula clau al cercador (jugar) i navega per les primeres pàgines que li apareixen. No és conscient que aquestes pàgines poden tenir continguts aptes per a la seva edat o continguts nocius (violència, sexe i/o tracte discriminatori). Si els troba o cerca, acaba per acostumar-se a ells i, sense voler, això va influint en ell com a persona.

Al comunicar-se amb els altres ho fa amb molta innocència. Aporta les seves dades personals (direcció, telèfon, fotos, dona contrasenyes, etc.) i això el fa molt vulnerable davant dels altres, que poden fer servir aquesta informació.

L'anonimat fa que li resulti més fàcil superar la distància física que a vegades li suposa una barrera en el món real. No valora les conseqüències de fer un comentari negatiu sobre algú i l'efecte de bola de neu que això suposa a la vista de tots els usuaris (exemple: posar un comentari despectiu sobre una foto d'una companya de classe, sabent que molts companys de classe tenen publicat el seu perfil personal en aquesta pàgina: www.fotolog.com).

No és capaç de controlar el temps i ús de l'eina. Per tant té pensaments contradictoris:

• Creu que navega adequadament, però es queixa de tenir molts virus.

• Admet que va una mica penjat i li agradaria deixar de tenir conflictes a casa sobre el temps que navega, però la veritat és que navega una mitjana d'1 o 2 hores diàries sense tenir temps per a altres activitats.

BOMBETES QUE HAN D'ESTAR ENCESES DAVANT DE L'ORDINADOR!!!

ACTIVITATS D'INTERNET:	EL QUE EL TEU FILL O LA TEVA FILLA HA DE RECORDAR SEMPRE:	ETS UNA GRAN AJUDA PER A ELL O ELLA EN:
Cercar i visualitzar informació (dades o imatge)	☞ Saber sempre el que ha de cercar. ☞ Per què NO ha de cercar informació que no toca o que no es correspongui amb la seva edat.	☞ Ajudar-lo a saber com cercar informació eficaçment (llegir amb ell la cerca avançada dels cercadors).
Aportar dades que ens identifiquen (nom, NIF, fotos, etc.)	☞ Està aportant dades en una pàgina on un desconegut pot identificar-lo o utilitzar les seves dades inadequadament? ☞ Pot protegir la seva privadesa en aquesta pàgina? ☞ Si no pot protegir-la, val la pena que s'arrisqui?	☞ Ajudar-lo a registrar-se i/o entendre les condicions que assumeix. ☞ Reflexionar amb ell/a sobre la necessitat de valorar les conseqüències dels nostres actes abans d'actuar. ☞ Ajudar-lo a protegir-se: • Correu: no obrir mai missatges de desconeguts. • Xat: no identificar-se mai. • Xarxes socials i blocs: protegir el nostre perfil personal a la pestanya de PRIVADESA que tenen totes aquestes pàgines.
Ús d'Internet (no abús)	☞ Les regles bàsiques de seguretat a casa i a l'escola: moment i condicions per fer-ho: • El que cal tenir fet abans de connectar-se a Internet. • Què es pot fer, moment i duració adequada. Exemple: es poden contestar missatges mentre s'utilitza l'ordinador per estudiar?	☞ Crear un entorn familiar on l'ordinador sigui accessible a tothom i estigui a la vista de tots fins que tinguem la confiança que existeix un hàbit adequat d'ús de tota la família. ☞ És recomanable dialogar amb el menor, establir regles de compliment obligatori per a tots, escriure les normes que s'han de seguir i posar recordatoris (frases o dibuixos visibles prop de l'ordinador) amb el que s'acorda. ☞ Tenir en compte les possibilitats d'accés a Internet a casa d'amics o cibercafès.